

Z MYŚLĄ O WSPÓLNEJ PRZYSZŁOŚCI

Na stosunki polsko-niemieckie przez kilka dziesięcioleci padał cień wojny i okupacji, bezmiaru ofiar, tragedii i cierpień. Dzielila nas „żelazna kurtyna”. Nowy rozdział otwarty w roku 1989 nie był więc łatwy. Wymagał wizji i odwagi w przewycięzaniu fatalizmu wrogości, urazów i uprzedzeń. Świadectwem nowego podejścia i odwagi w myśleniu był historyczny list polskich biskupów z roku 1965, postawa Kościoła Ewangelickiego w Niemczech i pamiętna wizyta Kanclerza federalnego Willy Brandta w Warszawie, który przed pomnikiem Bohaterów Getta Warszawskiego oddał hołd ofiarom zbrodni niemieckich. Głęboko zapadły też w serca i umysły Polaków słowa Prezydenta Republiki Federalnej Niemiec Romana Herzoga, który 1 sierpnia 1994 roku oświadczył przed pomnikiem Bohaterów Powstania Warszawskiego: „Nas, Niemców, napawa wstydem fakt, że imię naszego kraju i narodu na zawsze kojarzyć się będzie z bólem i cierpieniami, jakie po milionkroć zadano Polakom”. Te i inne doniosłe deklaracje najwyższych przedstawicieli państwa niemieckiego oraz poruszające słowa i szlachetne czyny wielu świątłych obywateli Polski i Niemiec sprawiły, że stosunki między naszymi narodami uległy radykalnej, korzystnej zmianie.

Wraz z przemianami demokratycznymi w Polsce i po zjednoczeniu Niemiec możliwe stało się określenie na nowo politycznych i prawnych zasad polsko-niemieckiego sąsiedztwa i współdziałania. Wtedy właśnie sformułowana została koncepcja polsko-niemieckiej wspólnoty interesów. W następnych latach koncepcja ta była konsekwentnie realizowana, rozwijana i wzbogacana przez kolejne rządy Polski i Niemiec. Możemy dziś powiedzieć, że przybliżyliśmy się do celu, którym jest ukształtowanie takiej trwałej wspólnoty.

Sprawując w demokratycznej Rzeczypospolitej urząd Ministra Spraw Zagranicznych różniliśmy się często w ocenach, prezentowaliśmy odmienne podejścia i środki w poszukiwaniu optymalnych rozwiązań. Jednak w sprawie zasadniczej utrzymaliśmy ciągłość i konsensus. Celem polskiej polityki zagranicznej w stosunkach z Niemcami było i pozostanie dobre sąsiedztwo oraz przyjazna i bliska współpraca z myślą o obecnym i przyszłych pokoleniach w obu naszych krajach i w całej Europie.

Dążenie demokratycznej Polski do dobrych stosunków z Niemcami znajdowało i znajduje odzew po stronie niemieckiej. Dzieło polsko-niemieckiego porozumienia i pojednania podjął rząd Helmuta Kohla, który po zjednoczeniu w imieniu całego narodu niemieckiego potwierdził uznanie i nienaruszalność istniejącej granicy polsko-niemieckiej. Dużą rolę w tej mierze odegrał federalny Minister Spraw Zagranicznych Hans-Dietrich Genscher. Świadectwem ciągłości w niemieckiej polityce wobec Polski i woli kontynuacji procesu pojednania są doniosłe oświadczenia i działania podejmowane przez Kanclerza Gerharda Schrödera i Ministra Spraw Zagranicznych Joschkę Fischera.

Polska poparła zjednoczenie Niemiec, łącznie z rozszerzeniem obszaru NATO na terytorium byłej NRD. Niemcy wsparły Polskę w jej drodze do NATO i Unii Europejskiej. Wspólnym wysiłkiem obu stron w okresie minionych 15 lat została ukształtowana bogata infrastruktura prawno-traktatowa i instytucjonalna wzajemnych stosunków. Uregulowano wiele spraw wynikających z bolesnej przeszłości. Oba kraje rozwinęły współdziałanie we wszystkich dziedzinach. Społeczeństwa naszych krajów, szczególnie młodsze pokolenia, działają na rzecz lepszego wzajemnego poznania, zbliżenia i porozumienia. Tak więc, u zachodniej ściany Polski i wschodniej ściany Niemiec powstał obszar stabilności. Jest to wielkie osiągnięcie naszego partnerstwa, istotne dla całej Europy.

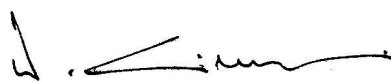
Nie brakowało spraw trudnych. Niektóre rozwiązano raz na zawsze. Dotyczy to w szczególności definitywnego uznania granicy. Jednak polsko-niemieckie pojednanie wymaga stałych wysiłków, wytrwałej pracy, czasu i poszanowania dla wrażliwości naszych społeczeństw i dla prawdy historycznej. Z takim przekonaniem oba rządy podjęły również złożone zagadnienia spraw majątkowych, w tym kwestie roszczeń odszkodowawczych. Podstawą stosunków między naszymi państwami jest Traktat o dobrym sąsiedztwie

i przyjaznej współpracy; obejmuje on różne płaszczyzny współpracy – polityczną, społeczną, prawną, gospodarczą, kulturalną i cywilizacyjną. Umożliwia też – po wejściu Polski do Unii Europejskiej – przejście w dwustronnych stosunkach do nowej formuły partnerstwa i wspólnego kształtowania polityki europejskiej i globalnej.

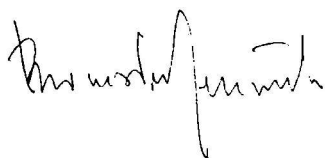
Demokratyczna Polska i demokratyczne zjednoczone Niemcy są dziś dobrymi sąsiadami, partnerami w Unii Europejskiej, sojusznikami w NATO i w takich wspólnych strukturach, jak Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie i Rada Europy. Jest to dzieło i zasługa wszystkich kolejnych rządów. Traktujemy je jako dorobek i wielką wspólną szansę oraz zobowiązanie do nowego otwarcia w stosunkach między Polską a Niemcami, bez wzajemnych uprzedzeń i roszczeń, z myślą o wspólnej europejskiej przyszłości.

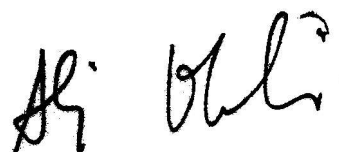
Władysław Bartoszewski

Włodzimierz Cimoszewicz

Bronisław Geremek

Andrzej Olechowski

Dariusz Rosati

Krzysztof Skubiszewski